



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 24 lutego 2020 r.

ZP-KNPS.431.6.54.2019.HS

Pani
Iwona Ekhard
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jelczu-Laskowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 16-18 grudnia 2019 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach mieszczącym się przy ul. W. Witosa 41, 55-230 Jelcz-Laskowice z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 16 grudnia 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2019 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Iwona Ekhard zatrudniona od dnia 1 września 1990 r. na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany przez Panią w dniu 6 lutego 2020 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),

- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych. Gmina Jelcz-Laskowice prowadzi i zapewnia miejsca w 4 mieszkaniach chronionych.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Jelcz-Laskowice nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 ustawy, bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2).

Zadanie dotyczące opracowania i realizacji projektów socjalnych (art. 17 ust. 3a) w okresie objętym kontrolą nie było realizowane z uwagi na brak chętnych do udziału w projektach.

Gmina nie prowadzi domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane były zgodnie z wnioskiem lub do najbliższego dps gdzie były wolne miejsca.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Gmina nie realizuje zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7 i 8 bowiem w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywnościową lub ekologiczną (pkt 4),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8).

W Gminie Jelcz-Laskowice zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców nie było realizowane. W ramach pracy socjalnej udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne. Ponadto na I piętrze budynku, w którym mieści się M-GOPS funkcjonuje punkt konsultacyjny oferujący darmową pomoc prawną. W okresie objętym kontrolą Ośrodek skierował wnioski o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Oławie (5 wniosków w 2018 r. i 7 wniosków w 2019 r.). Ponadto Pracownicy socjalni informują o możliwości ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności oraz udostępniają wnioski.

Kierownik M-GOPS w Jelczu-Laskowicach składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik M-GOPS w Jelczu-Laskowicach spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Starszy specjalista pracy socjalnej zastępuje Kierownika M-GOPS podczas jego nieobecności.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w M-GOPS realizujący pracę socjalną w środowisku, w tym 2 osoby zatrudnione w mniejszym wymiarze czasu pracy, pobierające dodatek w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Jelcz-Laskowice zamieszkały na dzień 31.12.2018 r. przez 22 202 mieszkańców, w tym 125 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Na dzień kontroli teren Gminy zamieszkały był przez 21 154 mieszkańców, w tym 81 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach na dzień kontroli zatrudnionych było 9 pracowników socjalnych (8,75 etatu) realizujących pracę socjalną w środowisku.

Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto w przeliczeniu na etaty w ośrodkach pomocy społecznej województwa dolnośląskiego (wg stanu na dzień

30 kwietnia 2019 r.) na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej to 3 283,61 zł, natomiast na stanowisku specjalisty pracy socjalnej (ogółem) wynosiło 3 224,48 zł.

W M-GOPS w Jelczu-Laskowicach średnia płaca zasadnicza brutto za miesiąc listopad 2019 r. dla starszego specjalisty pracy socjalnej była wyższa, natomiast specjalisty pracy socjalnej była niższa od wskazanej średniej wojewódzkiej. Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, także w zakresie wynagrodzenia pracowników, należy do zadania własnego gminy. W związku z ciągłym przeobrażaniem zawodu pracownika socjalnego z uwagi na czynniki społeczne, ekonomiczne i demograficzne oraz dużym obciążeniem psychicznym, jak i szeregiem trudności i zagrożeń z jakimi na co dzień spotykają się pracownicy socjalni ich praca powinna być należycie wynagradzana, uwzględniając jej specyfikę oraz rozszerzające się zakresy obowiązków.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną tj. 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 50 osób i rodzin objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach stwierdzono brak zawarcia kontraktu socjalnego przed wydaniem decyzji o przyznaniu tymczasowego schronienia.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy, schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

W sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 (K.B.) decyzją Nr UZ/1/01/18 z dnia 3.01.2018 r. na wniosek strony z dnia 29.12.2017 r. błędnie wskazano początek i koniec uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej tj. na okres 2-31.01.2018 r., a więc na 30 dni zamiast na 90 dni. Strona była poprzednio objęta ubezpieczeniem zdrowotnym do dnia 1.01.2018 r. Z akt sprawy nie wynikało jednak, że na dzień wydania decyzji Organ dysponował wiedzą o objęciu ww. ubezpieczeniem zdrowotnym od dnia 1.02.2018 r.

Zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji (...) przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze stwierdzono brak wskazania miejsca ich świadczenia.

Zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W sprawach dotyczących prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. We wszystkich sprawdzonych sprawach przed wydaniem decyzji administracyjnych w zakresie udzielenia wsparcia w mieszkaniu chronionym w 2019 r. stwierdzono brak pisemnych uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o skierowanie.

Zgodnie z art. 53 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej decyzja o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu

uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, pracownikiem socjalnym jednostki organizacyjnej pomocy społecznej prowadzącej mieszkanie chronione lub organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym lub jej przedstawicielem ustawowym. Uzgodnienia, o których mowa w ust. 9, mają formę pisemną - art. 53 ust.10 ustawy (..).

Ponadto zgodnie z art 14 § 2 kpa sprawy mogą być załatwiane ustnie (...). Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowości:

1. brak zawarcia kontraktu socjalnego przed wydaniem decyzji w zakresie zapewnienia tymczasowego schronienia osobie bezdomnej;
2. błędne ustalenie okresu uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
3. brak wskazania w decyzjach administracyjnych miejsca świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych;
4. brak pisemnych uzgodnień dokonanych pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przed wydaniem decyzji w zakresie przyznania tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych sporządzać z daną osobą kontrakt socjalny.
Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, przyznawać na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych wskazywać ich miejsce świadczenia.

Podstawa prawna: art. 50 ust. 5, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydawać po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym podmiotu kierującego, a osobą ubiegającą się o skierowanie.

Podstawa prawna: art. 53 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice
- 2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Koordynacji i Monitoringu w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Dariusz Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

